

25 VUOTTA HELSINGIN KESKUSPUISTON
PUOLESTA

YHDISTYKSEN HISTORIIKKI 1990-2015

Martti Manu

Helsingin Metsälässä 18.6.2015

Sisältö

Alkusanat	2
Haaganväylä-suunnitelma	3
Tapahtumia ennen rekisteröitymistä	4
Yleiskaava 1992	5
Lakialoite Keskuspuiston suojelusta	5
Yhdistyksen hallinto	6
Yhdistyksen tavoitteet ja niiden muutokset	8
Taistelu radiomastosta	8
Maunulanpuiston asemakaavaehdotus	10
Keskuspuiston 80-vuotisjuhla 12.6.1992	10
Keskuspuistontaival	11
Kehä I:n muuttaminen yleisesti tieksi välillä	
Kantelettaren liittymä-Länsi-Pakila	11
Hakamäentien ja Hämeenlinnanväylän muuttaminen yleiseksi tieksi	12
Taistelu maakaasuputken linjauksesta Pirkkolasta Ruskeasuolle	12
Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin	15
Helsingin yleiskaava 2002	15
Paloheinän golfkentän laajennus	16
Keskuspuiston 90-vuotisjuhla 14.6.2004	17
Lääkärinkatu – asemakaava tai yleiskaava?	17
Varaus maanalaista vedenpuhdistuslaitosta varten Haltialassa osana Keskuspuiston pohjoisosan asemakaavaa	18
Tsernobylin jälkikaikuja	19
Keskuspuiston keskiosan asemakaava	20
Keskuspuiston 100-vuotisjuhlat vuonna 2014	20
Helsingin Keskuspuiston puolesta ry:n historiaa esittelevä näyttely	20
Yleiskaavaluonnos 2050	21
Liite: Keskuspuisto ja julkinen sana	22

Alkusanat

Tämä historiikki on marraskuussa 2012 julkaistun 20-vuotishistoriikin päivitetty ja hieman lyhennetty versio.

Helsingin ensimmäinen asemakaava-arkkitehti Bertel Jung laati ensimmäisen karttapiirroksensa Helsingin Keskuspuistosta joulukuussa 1911. Se oli osa Helsingin yleiskaavaa. Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi hänen ehdotuksensa 12.5.1914. Se on Keskuspuiston virallinen perustamispäivä. Kaupunki on jo aloittanut 100-vuotisjuhlien suunnittelun.

Pertti Mustonen kertoo kirjassaan *Helsingin sielua etsimässä – kertomus Helsingin kaupunkisuunnittelusta Bertel Jungista nykyaikaan*, että lopullinen näkemys suuresta keskuspuistosta kypsyi Jungin mielessä Berliinissä vuonna 1910 pidetyn kaupunkirakennusnäyttelyn aikana. Alkusyökäksen hän sai vuonna 1907 tutustuessaan Berliinissä suureen asemakaavakilpailuun.

Historiikki perustuu Helsingin Keskuspuiston puolesta ry:n arkistoaineistoon. Olen hoitanut kaikki yhdistyksen paperityöt aivan alkuaikojä lukuun ottamatta. Aineistoon sisältyy myös lehtikirjoituksia. Lehtikirjoituksia olen siteerannut tekstin yhteydessä. Liitteessä on luettelo kirjoituksista, joita en ole käyttänyt itse tekstissä.

Helsingin Keskuspuiston puolesta ry:n syntyi virallisesti 26.2.1992 kun se merkittiin yhdistysrekisteriin. Rekisteriin merkityissä säännöissä oli jo silloin yhdistyksen eräänä tarkoituksena vaalia Bertel Jungin perintöä.

Yhdistyksen toiminnan tärkein toimintamuoto on ollut kaava-asioiden seuranta ja niihin vaikuttaminen. Tavoitteena on ollut, että Keskuspuistoa ei enää nakerrettaisi. Uusin uhka on yleiskaavaluonnos 2050. Toteutuessaan se merkitsisi Keskuspuiston silpomista. Tavoitteeseen on pyritty esittämällä mielipiteitä, lausuntoja ja huomautuksia eri viranomaisille. Muutamissa tapauksissa olemme valittaneet valtuuston kaavapäätöksistä. Tärkeimmät taistelukohteet ovat olleet maakaasuputki, Paloheinän golfkentän laajennus ja Helsingin Veden varaus Haltialan maanalaista vedenpuhdistuslaitosta varten.

Yhdistyksen hallituksessa on vuodesta 2010 ollut metsäasiantuntijana ylimetsänhoitaja Eero Hyvärinen. Hänen ehdotuksestaan yhdistys on muuttanut painopistettä kaava-asioista Keskuspuiston kehittämiseen. Yhdistyksen laatima kirjelmä *Helsingin Keskuspuiston kehittämisideoita* otettiin hyvin myönteisesti vastaan kaupunkisuunnitteluvirastossa. Siitä löytyi ideoita Keskuspuiston 100-vuotisjuhliin.

Historiikki alkaa kuvauksella Haaganväylä-suunnitelmasta. Se antoi minulle sykäyksen kiinnostua Keskuspuistosta.

Haaganväylä-suunnitelma

Aloitan historiikin vähän kauempaa eli vuodesta 1988. Näin siksi, että Haaganväylä-suunnitelma antoi minulle sykäyksen kiinnostua Helsingin Keskuspuistosta.

Pasilan korkeudelle sijoittuvan poikittaisyhteyden toteuttaminen oli ollut pitkään tarkastelun kohteena. Ensimmäinen yleisselvitys käynnistettiin valtion ja Helsingin kaupungin välillä vuonna 1982. Syksyllä 1987 kaupunginhallitus päätti tien suunnitteluvaihtoehtoista Pasilan-

Käpylän kohdalla. Liikenneministeriön johdolla valmistui vuonna 1988 alustava yleissuunnitelma ja sen pohjalta vaikutusselvitys. Molemmat selvitykset lähetettiin lausuntoa varten mm. Helsingin kaupungille.

Lausunnon valmistelemiseksi Helsingin kaupunginhallitus päätti kesäkuussa 1988 laadituttaa Pasilan-väylän vaihtoehtoisia suunnitteluperiaatteita käsittelevän selvityksen. Jäljempänä mainittu selvitys tilattiin tätä lausuntoa varten.

Helsingin kaupunginkanslian talous- ja suunnittelutoimiston kehittämistoimisto julkaisi vuonna 1988 konsulttityönä laajan tutkimuksen nimeltään PASILANVÄYLÄ - vaihtoehtoiset suunnitteluperiaatteet. Tavoitteena oli etsiä vaihtoehto Pasilan-väylälle. .

Se olisi merkinnyt vakavaa uhkaa omalle asuinalueelleni Metsälälle. Myös oma kotini olisi joutunut vaaravyöhykkeeseen. Silloin minussa kuohahti. Isäni suku Karjalassa oli menettänyt maat sodan takia. Lisäksi isäni kotiväynä saamaa pientä palstaa Laihialla aiottiin pilkkoa mielettömän tienoikaisusuunnitelman takia vuonna 1951. Tähän oli syynä se, että kaksi isäni kotikylässä asuvaa mahtimiestä ei pitänyt karjalaisista. Toinen näistä oli Laihian kunnan tielautakunnan puheenjohtaja. Suunnitelma ei kuitenkaan toteutunut. Olin silloin pikkupoika ja muistan hyvin isäni raivon.

Vuonna 1988 minulla ei ollut mielessä Keskuspuisto. Näkökulmani rajoittui vain oman kotini uhanalaiseen asemaan. Olin toki käyttänyt runsaasti puistoa, koska olin muuttanut aivan lähelle eli Metsälään vuonna 1985. Pian tämän jälkeen mielenkiintoni laajeni käsittämään koko Keskuspuiston alueen.

Haaganväylä-suunnitelma lähti Vihdintien ympyrästä. Tie olisi sukeltanut Eliel Saarisen aukon kohdalla kalliotunneliin ja noussut maan päälle Haagan ammattikoulun kohdalla. Silloisen Nurmijärventien liittymästä väylä olisi johdettu maan pinnassa nykyistä Metsäläntietä hyödyntäen maaliikennekeskuksen pohjoispuolitse Tuusulantielle. Tähän oli suunniteltu massiivinen kolmitasoinen liittymä.

Metsälän ja myös Keskuspuiston kohdalla väylän leveydeksi oli suunniteltu 80 m. Tämä oli suunnitelman HVM-vaihtoehto eli Haaganväylä kaupunkimoottoritienä. Haagan-väylästä laadittiin myös kevyempi vaihtoehto eli Haagan-väylä katuna.

Kun 31.8.1988 päivätty suunnitelma julkistettiin, ryntäsin heti kaupunginkansliaan selvitystä johtaneen projektinjohtajan luokse.

Metsälässä ei silloin vielä ollut asukasyhdistystä. Laadin omissa nimissäni lausunnon, jossa vastustettiin Haagan-väylä suunnitelmaa sekä katu- että moottorikatukatu vaihtoehtona. Olin myös yhteydessä Oulunkylä-seuraan, josta sain arvokasta tukea. Metsälän asukkaiden mielipide toimitettiin Oulunkylä-seuran lausunnon kanssa kaupunkisuunnittelulautakunnalle.

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsittelee lausunnon antamista kaupunginhallitukselle kantakaupungin pohjoisosan poikittaisyhteyttä koskevista vaihtoehtoisista suunnitteluperiaatteista moneen kertaan. Vaihtoehdot olivat Pasilan-väylä vai Haagan-väylä. Viimein lautakunta päätti 19.1.1989, että Haagan-väylä vaihtoehdosta luovutaan ja suunnittelua jatketaan Pasilan-väylän yleissuunnitelman pohjalta.

Helsingin kaavoituksesta ja maankäytöstä vastaavana apulaiskaupunginjohtajana oli tuolloin Erkki Tuomioja.

Tapahtumia ennen yhdistyksen rekisteröimistä

Voitto Leppänen lähetti 18.6.1990 avoimen kutsun tulla keskustelemaan Keskuspuiston tulevaisuudesta.

Kutsu kokonaisuudessaan kuului:

KESKUSPUISTON PUOLESTA

VAARA VAANII KESKUSPUISTOA JA SIIHEN KUULUVIA ALUEITA. OLETKO HUOLESTUNUT KESKUSPUISTON KOHTALOSTA ? TULE KESKUSTELEMAAN KESKUSPUISTON SUOJELUSTA KAAVOITTAJIA VASTAAN JA PERUSTAMAAN KESKUSPUISTON SUOJELUYHDISTYSTÄ.

KOKOONNEMME MAUNULAN RETKEILYMAJALLE 18.6.1990 KLO 18.

ASIASTA HUOLESTUNEET

TERVETULOA

Olin mukana tuossa kokouksessa. Maunulan majan neuvotteluhuone olin ääriään myöten ihmisiä. Keskustelu oli ajoittain hyvinkin kiivasta. Erityisesti muistan Tauno Rantalan asialliset puheenvuorot. En silloin vielä tuntenut häntä.

Iltalehti kirjoitti 19.6. 1990 neljällä palstalla: Kansalaisliike Keskuspuiston puolesta – kaupungin viheralue tuhoutumassa. Kokouksessa keskustelu uhkasi jäätyä junnaamaan yhdistyksen perustamiseen liittyviin muotoseikkoihin. Kokoonkutsuja Voitto Leppänen muistutti, ”että takertuminen pykäläviidaksoon veisi huomion pois itse pääasiasta eli puiston suojelusta. Kaavoitus on käynnissä ja kun alue on kaavoitettu, emme voi tehdä enää mitään.”

Kokouksessa päätettiin, että kokoonnutaan samassa paikassa 21.8. Sitä ennen pidetään valmisteleva kokous 6.8.

Voitto Leppänen lähetti 11.7. 1990 kutsun sekä valmistelevaan kokoukseen, että varsinaiseen kokoukseen 21.8. Jälkimmäisessä oli tarkoitus

- 1) Sopia käytännön järjestelyistä eli puheenjohtaja, sihteeri jne.
- 2) Sopia liikkeen rekisteröinnistä, toimikunnista, säännöistä ja tavoitteista.

Valmistelevassa kokouksessa 6.8. valittiin puheenjohtajaksi Arja Hongisto, varapuheenjohtajiksi Tauno Rantala ja Martti Linnoaro sekä sihteeriksi Veijo Kaikula.

Helsingin Sanomat kirjoitti 14.8. valmistelevastasta kokouksesta, että ”Helsingin Keskuspuiston tulevaisuudesta huolestuneet valmistelevat puiston suojeluyhdistyksen perustamista. Päättävöitteenä on Keskuspuiston suojaaminen rakentamiselta etenkin sen reuna-alueilla.”

Perustavassa kokouksessa valittiin samat toimihenkilöt kuin valmistelevassa kokouksessa. Eri toimikuntiin ilmoittautui 18 henkilöä. Näistä Martti Linnoaro ja Martti Manu olivat mukana yhdistyksen toiminnassa 25 vuotta, kumpikin hallituksessa. Työvaliokuntaan valittiin kaikki toimihenkilöt. Kaavatyöryhmään valittiin Arja Hongisto, Ilkka Jaakola, Martti Manu,

Pauli Puolakka ja Tauno Rantala. Kokouksessa päätettiin perustaa suojeluyhdistys, mutta sitä ei toistaiseksi rekisteröidä.

HS julkaisi 22.8. kahdella palstalla puheenjohtaja Arja Hongiston haastattelun otsikolla *Miksi Keskuspuisto tarvitsee suojeluyhdistyksen?* Kysymykseen miten yhdistys toimii Keskuspuiston puolesta Hongisto vastasi, että ”keskeinen tavoite on koettaa ehkäistä rakentaminen puiston reuna-alueilla ja seurata, ettei sen keskelle tehdä äkkiä jotain, joka katkaisee ekosysteemit.”

HS kirjoitti pääkirjoituspalstalla 27.8.1990 kuvan kera, että *Puistot jätettävä jo rauhaan.* Kirjoituksessa viitataan meneillään olevaan yleiskaavan tarkistustyöhön sekä todetaan, että Helsingin Keskuspuisto hahmoteltiin kaukonäköisesti kahdeksankymmentä vuotta sitten.

Yleiskaava 1992

Toimikunta kokoontui ensimmäiseen työkokoukseen 18.9. Kokouksessa Martti Manu esitteli kaavatyöryhmän yhteenvedon Helsingin yleiskaavatilanteesta eli yleiskaavasta 1992. Kaavatyöryhmä oli käynyt 12.9. vt. yleiskaavapäällikkö Jussi Vuorisen luona.

Yhdistys toimitti 22.10.1990 kaupunginhallitukselle alustavan kannoton yleiskaavasta. Lausunnossaan yhdistys

- yhtyi kaupunkisuunnittelulautakunnan näkemykseen siitä, että ympäristösuunnittelu täytyy ottaa erityisesti huomioon”
- Jokeri-radan ympäristövaikutukset tulee selvittää tarkkaan
- yhdistys kannattaa raideliikenteen kehittämistä niin pääradan kuin Huopalahden suunnalla, mutta lisäratojen suunnittelussa tulisi ympäristövaikutukset huomioida Keskuspuiston alueella.

Lakialoite Keskuspuiston suojelusta

Ilta-Sanomat kirjoitti 25.10.1990 viidellä palstalla: Helsingin Keskuspuisto lailla suojelualueeksi – Ingvar S. Melin jätti aloitteen eduskunnalle.

Iltalehti yhtyi pääkirjoituksessaan 6.11.1990 Melinin aloitteeseen. ”Ajatus on mitä kannatettavin. Suomessa suojellaan monia alueita, joilla ei ole lähestulkoonkaan sitä merkitystä omalle lähipiirilleen kuin mitä Keskuspuistolla on pääkaupunkiseudun asukkaille.”

Vielä 3.8.1991 HS julkaisi neljällä palstalla Melinin kirjoituksen Keskuspuistoa suojaavasta laista. Sen jälkeen asia hautautui pitkäksi aikaa.

Ingvar S. Melin ja neljä muuta kaupunginvaltuutettua esittivät 28.2.2001 päivätyssä aloitteessaan, että Keskuspuistossa muodostettaisiin suojelualue, jolla turvataan luonnon monipuolinen säilyminen sekä luontoharrastuksen, ulkoilun, retkeilyn ja liikunnan edellytykset. Aloitteen tekijät katsovat, että kunnallinen päätöksenteko ei suojele Keskuspuistoa tarpeeksi voimakkaasti tie- ja muilta rakennushankkeilta. Aloitteen tekijät ehdottavat, että Helsingin kaupunki tekisi Valtioneuvostolle ehdotuksen Keskuspuiston suojelemiseksi erityislailalla. Kaupunkisuunnittelulautakunta käsitteli ensimmäinen kerran aloitetta 14.3.2001 ja uudelleen 14.6.2001. Kaavoitusosaston mielestä Keskuspuistolla on jo nyt riittävä lain suoja. Se viittasi myös valmisteilla olevaan Helsingin suojelusuunnitelmaan. yleiskaavatyön yhteydessä.

Yhdistyksen hallinto

Toimikunnan ensimmäinen vuosikokous pidettiin 29.1.1991. Puheenjohtajaksi valittiin Tauno Rantala, varapuheenjohtajiksi Aune Husso-Mäkinen ja Martti Manu, sihteeriksi Veijo Kaikula ja varasihteeriksi Leena Ilvonen. Lisäksi toimikuntaan valittiin 14 muuta jäsentä.

Virallisessa kokouksessa 14.5.1991 päätettiin yksimielisesti rekisteröidä yhdistys. Samassa kokouksessa hyväksyttiin Martti Manun laatima sääntöehdotus vähäisin muutoksin. Oikeusministeriö hyväksyi 26.2.1992 yhdistyksen merkittäväksi yhdistysrekisteriin.

Nimenkirjoittajat 26.2.1992: Tauno Rantala, puheenjohtaja; Martti Manu, varapuheenjohtaja; Veijo Kaikula, sihteeri; Aune Husso-Mäkinen, rahastonhoitaja.

Ensimmäisessä vuosikokouksessa rekisteröitynä yhdistyksenä 28.4.1992 valittiin hallituksen puheenjohtajaksi Tauno Rantala sekä muiksi jäseniksi Leena Ilvonen, Ilkka Jaakola, Riitta Järvi, Veijo Kaikula, Timo Lahtela, Martti Manu, Pauli Puolakka ja Joonas Syrjänen. Hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan Martti Manun varapuheenjohtajaksi sekä Veijo Kaikulan yhdistettyyn sihteerin ja rahastonhoitajan tehtävään. Kaavoitustyöryhmään valittiin Tauno Rantala, Martti Manu, Ilkka Jaakola ja Veijo Kaikula.

Hallitus 8.6.1995: Tauno Rantala, puheenjohtaja; Martti Manu, varapuheenjohtaja; Veijo Kaikula, sihteeri ja rahastonhoitaja; Leena Ilvonen, Ilkka Jaakola, Riitta Järvi sekä Joonas Syrjänen.

Yhdistyksen vuosikokouksessa 25.4.2001 valittiin yhdistyksen hallituksen puheenjohtajaksi Mauri Helovirta sekä muiksi jäseniksi Osmo Airo, Riitta Fabricius, Leena Ilvonen, Veijo Kaikula, Martti Manu, Marja-Liisa Marjanen, Joonas Syrjänen, Esko Tolvanen ja Julle Tuuliainen. Hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan varapuheenjohtajaksi Martti Manun, sihteeriksi Leena Ilvosen ja rahastonhoitajaksi Marja-Liisa Marjasen. Nimenkirjoittajien muutokset merkittiin yhdistysrekisteriin 13.8.2001.

Nimenkirjoittajat ja hallitus 21.4.2004: Mauri Helovirta, puheenjohtaja; Martti Manu, varapuheenjohtaja; Marja-Leena Salonen, sihteeri; Juha Manu, rahastonhoitaja. Edellisten lisäksi hallitukseen kuuluivat Osmo Airo, Riitta Fabricius, Veijo Kaikula, Joonas Syrjänen, Esko Tolvanen ja Julle Tuuliainen.

Yhdistyksen kokouksessa 12.4.2005 valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi Mauri Helovirta sekä muiksi jäseniksi Riitta Fabricius, Matti Kosola, Juha Manu, Martti Manu, Raimo Puronen, Marja-Leena Salonen, Joonas Syrjänen, Esko Tolvanen ja Julle Tuuliainen. Hallitus järjestäytyi valitsemalla entiset toimihenkilöt.

Yhdistyksen kokouksessa 5.4.2006 valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi Mauri Helovirta sekä muiksi jäseniksi Juha Manu, Martti Manu, Matti Kosola, Raimo Puronen, Marja-Leena Salonen, Joonas Syrjänen ja Esko Tolvanen. Hallitus valitsi entiset toimihenkilöt.

Yhdistyksen kokouksessa 12.4.2007 valittiin entiset hallituksen jäsenet ja toimihenkilöt.

Yhdistyksen kokouksessa 26.3.2008 valittiin hallituksen puheenjohtajaksi Mauri Helovirta sekä muiksi jäseniksi Martti Linnoaro, Juha Manu, Martti Manu, Raimo Puronen, Marja-Leena Salonen ja Harri Surola.

Samassa kokouksessa vieraili Eero Hyvärinen *Ei enää palaakaan Keskuspuistosta - liikkeestä*. Hän oli ottanut yhteyttä sopiakseen yhteistyöstä. Liike ei aikonut organisoitua yhdistykseksi. Siksi se ehdotti, että ryhmän anomat avustukset hoidettaisiin tätä kautta. Käydyssä keskustelussa kummankin tavoitteet todettiin yhdensuuntaisiksi. Sovittiin alustavasti, että he saavat kaksi hallituspaikkaa

Yhdistyksen kokouksessa 29.4.2009 valittiin hallituksen puheenjohtajaksi Mauri Helovirta sekä muiksi jäseniksi Eero Hyvärinen, Juha Jakonen, Martti Linnoaro, Juha Manu, Martti Manu, Raimo Puronen ja Harri Surola. Hallitus järjestäytyi niin, että varapuheenjohtajaksi ja samalla sihteeriksi valittiin Martti Manu ja rahastonhoitajaksi Juha Manu. Hyvärinen ja Jakonen edustavat edellä mainittua liikettä. Nimenkirjoittajien muutos merkittiin yhdistysrekisteriin 17.11.2009.

Eero Hyvärinen on koulutukseltaan metsänhoitaja, joten yhdistys sai hyvää asiantuntemusta. Aiemmin vastaavaa asiantuntemusta hallituksessa edusti Osmo Airo.

Yhdistyksen kokouksessa 16.3.2010 valittiin puheenjohtajaksi Mauri Helovirta sekä muiksi jäseniksi Erkki Aalto, Eero Hyvärinen, Juha Jakonen, Margareta Lagerström, Martti Linnoaro, Juha Manu, Martti Manu ja Raimo Puronen.

Yhdistyksen kokouksessa 23.3.2011 valittiin puheenjohtajaksi Mauri Helovirta sekä jäseniksi entisten lisäksi Jussi Vapaasalo.

Yhdistyksen kokouksessa 18.4.2012 päätettiin, että Mauri Helovirta jatkaa puheenjohtajana. Muiksi jäseniksi valittiin entisten lisäksi Kim Palmroos. Erkki Aalto ja Juha Manu jäivät pois. Varapuheenjohtajaksi valittiin Harri Surola sekä yhdistettyyn sihteerin ja rahastonhoitajan tehtävään Martti Manu.

Yhdistyksen kokouksessa 27.3.2013 valittiin puheenjohtajaksi Mauri Helovirta sekä muiksi jäseniksi Eero Hyvärinen, Juha Jakonen, Margareta Lagerström, Martti Linnoaro, Martti Manu, Kim Palmroos, Raimo Puronen ja Harri Surola. Hallitus järjestäytyi niin, että varapuheenjohtajaksi valittiin Harri Surola sekä yhdistettyyn sihteerin ja taloudenhoitajan tehtävään Martti Manu.

Yhdistyksen kokouksessa 26.3.2014 valittiin puheenjohtajaksi Mauri Helovirta sekä muiksi jäseniksi Eero Hyvärinen, Margareta Lagerström, Martti Linnoaro, Martti Manu ja Kim Palmroos. Järjestäytymiskokous valitsi varapuheenjohtajaksi Eero Hyvärisen sekä sihteerin ja taloudenhoitajan tehtävään Martti Manun.

Yhdistyksen kokouksessa 2015 valittiin puheenjohtajaksi Mauri Helovirta sekä muiksi jäseniksi Arto Dahlman, Eero Hyvärinen, Margareta Lagerström, Kim Palmroos ja Matti Toivanen. Varapuheenjohtajaksi valittiin Eero Hyvärinen sekä sihteerin ja taloudenhoitajan tehtävään Kim Palmroos.

Tässä kokouksessa Martti Manu ja Martti Linnoaro jäivät pois hallituksesta. Kumpikin oli ollut toiminnassa mukana vuodesta 1990 lähtien.

Yhdistyksen tavoitteet ja niiden muutokset

Yhdistyksen tarkoituksena on

- suojella Keskuspuistoa rakentamiselta varsinkin reuna-alueilla,
- vastustaa Keskuspuistoa pilkkovia tiehankkeita,

- vaikuttaa koko Keskuspuiston säilyttämiseksi luonnontilaisena alueena ja ihmisten vapaa-aikaa ja liikuntaa palvelevana toimintaympäristönä,
- *kartoittaa Keskuspuiston suojelutilanne, laatia sen perusteella yksityiskohtaisia toimintatavoitteita ja järjestää toimintatapahtumia ja tilaisuuksia,*
- *organisoida yhdessä kaupungin ja muiden asiasta kiinnostuneiden yhteisöjen kanssa talkootoimintaa Keskuspuiston kunnostamiseksi ja siivoamiseksi,*
- pitää julkinen sana tietoisena Keskuspuiston suojelusta ja sitä uhkaavista vaaroista,
- vaalia arkkitehti Bertel Jungin henkistä perintöä.

Yhdistyksen kokouksessa 26.3.2008 hyväksyttiin muutos kohtaan kolme. Luonnontilainen – termi korvattiin termillä luonnonmukainen. Lisäksi sääntöihin tehtiin eräitä teknisiä muutoksia.

Yhdistyksen kokouksessa 18.4.2012 hyväksyttiin sääntöihin lukuisia muutoksia saattamalla ne samalla ajan tasalle. Yhdistyksen tavoitteista (säännöissä tarkoitus) poistettiin kaksi kohtaa (*merkitty kursivilla*). Kolmanneksi kohdaksi hyväksyttiin: *säilyttää ja parantaa luonnon monimuotoisuus.*

Nimenkirjoitustapaa koskeva sääntömuutos merkittiin yhdistysrekisteriin 8.8.2013. Samassa yhteydessä rahastonhoitajan tehtävänimike muutettiin taloudenhoitajan nimikkeeksi.

Taistelu radiomastosta

Yhdistyksen ensimmäinen taistelu koski radiomastoa. Se taistelu hävittiin, mutta se oli hyvin opettavainen tulevaisuutta ajatellen. *Asia saattaa vaikuttaa ulkopuolisesta vähäiseltä, mutta periaatteellisesti se oli tärkeä.* Tapaus osoitti, miten hallinnollisin päätöksin voidaan muuttaa asioita myös Keskuspuistossa. Se antoi masentavan kuvan Helsingin tuolloisesta hallintokulttuurista.

Kyseessä oleva masto sijaitsee Metsäläntien ja Postintaipaleen risteyksen lounaispuolella. Asia oli edennyt jo pitkälle ennen yhdistyksen perustamista. On syytä käydä aikajärjestyksessä läpi, miten prosessi eteni.

Helsingin kaupungin kiinteistölautakunta hyväksyi 30.8.1988 Oy Radio Ykkösen-Radio Ettan Ab:n ja Helsingin Paikallinen Radio Oy:n kanssa sopimuksen, jossa oikeutettiin mainitut yhtiöt pystyttämään radiomaston Pasilaan. Sopimus oikeutti pitämään mastoa sillä paikalla 1.9.1988-31.8.1998. Maston ja laitekopin sijoittamisesta alueelle piti sopia kiinteistöviraston tonttiosaston kanssa. Sopimuksen mukaan antennimasto laitekoppeineen piti poistaa ja alue saattaa tonttiosaston hyväksymään kuntoon lupa-ajan päättymiseen mennessä.

Radioyhtiöt jättivät 13.1.1989 rakennusvalvontavirastolle lupahakemuksen 120 metrin maston pystytystä varten sekä kahden 24 m²:n laiterakennuksen rakentamista varten.

Rakennusvalvontavirasto pyysi 8.2.1989 kaupunkisuunnitteluvirastolta lausuntoa radiomaston sijoittamisesta Keskuspuistoon. Viraston asemakaavapäällikkö Paavo Perkkiön allekirjoittamassa lausunnossa 14.2.1989 todetaan mm.:

Radiomastoa esitetään sijoitettavaksi Keskuspuiston alueelle, joka 29.9.1978 vahvistetussa asemakaavassa on merkitty luonnonmukaiseksi ulkoilumetsäksi varattavaksi retkeilyalueen osaksi. Vaikka masto sinänsä *on ristiriidassa ulkoilutoimintojen kanssa*, perustelee hankkeen yleishyödyllinen, tiedonvälitykseen liittyvä luonne Keskuspuistoon rakentamista tässä

poikkeustapauksessa, lisäksi masto on rakenteeltaan varsin siro, joten kaupunkikuvallisesti hanke on mahdollinen

Rakennusvalvontavirasto myönsi 10.3.1989 luvan radiomaston ja laitesuojan sijoittamiseksi Keskuspuistoon. Virasto totesi lupapäätöksessään, että rakennelmat eivät palvele alueen asemakaavan mukaista käyttöä. Virasto väitti, että asemakaavaosasto on katsonut poikkeuksen vähäiseksi. Tähän on todettava, että näin ei suoraan sanota asemakaavaosaston päätöksessä. Luvan mukaan laitos saa olla paikallaan toistaiseksi, kauintaan kuitenkin 1.2.1999 saakka.

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsitteli radiomaston asemakaavan muutosehdotusta kahdesti. Se päätti 2.9.1999 hyväksyä muutoksen kahden äänestyksen jälkeen. Vähemmistöön jääneet ehdottivat, että lautakunnan olisi tullut hylätä muutosehdotus ”Keskuspuiston aluetta supistavana ja virkistystoimintoja rajoittavana. Asemakaavaa laadittaessa ei ole riittävästi selvitetty pysyvän radioaseman vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja. Kaavaehdotus on lisäksi vahvistetun seutukaavan, valtuuston hyväksymän yleiskaavan ja vahvistetun Keskuspuiston osayleiskaavan vastainen. Kaikissa em. kaavoissa alue on varattu virkistys- ja retkeily-alueeksi, joka tulisi säilyttää luonnonmukaisena ulkoilumetsänä. Myös voimassa olevassa asemakaavassa alue on varattu retkeilyalueeksi, jolla saa sijoittaa vain ulkoilukäyttöön liittyviä rakenteita”.

Kaupunginhallitus päätti 8.6.1992 myöntää radioyhtiöille poikkeusluvan uuden laiterakennuksen sijoittamiseen vanhan rakennuksen jatkeeksi. Poikkeuslupa on voimassa 31.8.1998 saakka. Keskustelun kuluessa jäsen Soininvaara ehdotti, että kaupunginhallitus päättäisi olla suostumatta poikkeuslupahakemukseen. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi. Merkittiin jäsen Soininvaaran eriyvä mielipide.

Päätös syntyi *osittain esittelijän ehdotuksen vastaisesti* kahden äänestyksen jälkeen: Ensimmäisen varapuheenjohtaja Vehviläinen teki jäsen Kaliman kannattamana, sittemmin päätöksen perusteluihin tulleen lisäsehdotuksen: Kaupunginhallitus toteaa, että laitekoppien nykyinen sijoitus ulkoilutien vieressä on huono ja erittäin vaikeasti maisemoitavissa. Hakijan esittämä ajatus pysyväisluonteisesta toiminnasta ei ole mahdollinen.

Jäsen Pentikäinen teki jäsen Rihniemen kannattamana sittemmin päätökseksi tulleen ehdotuksen poikkeusluvan myöntämisestä 31.8.1998 saakka äänin 15-0.

HS julkaisi 12.6.1992 kokosivun kirjoituksen useilla kuvilla varustettuna *Ikimetsä ja kohiseva koski Keskuspuiston aarteita*.

Yhdistys jätti 10.7.1992 päivätyyn *hallintovalituksen* ympäristöministeriölle kaupunginhallituksen poikkeuslupapäätöksestä radiomastoasiassa.

Kaupunginhallituksen antoi 28.9.1992 päivätyyn lausunnon ympäristöministeriölle Helsingin Keskuspuiston puolesta ry:n valituksesta poikkeuslupa-asiassa. Laajassa lausunnossaan ministeriölle kaupunginhallitus myönsi, että radiomasto ja laiterakennukset *aiheuttavat haittaa Keskuspuiston käytölle*. Se kuitenkin katsoi, että haitta ei ole niin huomattava että puiston käyttäminen sille varattuun tarkoitukseen oleellisesti vaarantuisi. Lausunnosta ilmeni, että tämä on vasta kolmas poikkeuslupa, joka on myönnetty Keskuspuiston alueelle. Vuonna 1988 myönnettiin poikkeuslupa jäähallin rakentamiseen olemassa olevan jäähallin yhteyteen Pirkkolassa. Vuonna 1989 poikkeuslupa myönnettiin tilapäisen taimimyymälän toimisto- ja varastorakennuksen rakentamiseen Pirkkolantien varrella 31.12.1999 saakka. Alueella ei silloin ollut asemakaavaa. Kaava on tällä hetkellä tekeillä.

Ympäristöministeriö antoi päätöksensä poikkeuslupa-asiassa 15.10.1992. Ministeriö jätti asian tutkimatta, koska yhdistys ei ole asianosainen. Näin siksi, että yhdistys ei omista tai hallitse maata radiomaston läheisyydessä eli valitusta ei siksi käsitelty hallintovalituksena. Kunnallisvalituksen voi tehdä jokainen kunnan asukas. Sen sovellutusala on kuitenkin suppeampi kuin hallintovalituksessa. Kunnallisvalitus tulee kyseeseen, jos päätös on lain vastainen tai päätöksentekijä on ylittänyt toimivaltansa. Rakennuslain mukaiset poikkeuslupapäätökset merkitsevät tarkoituksenmukaisuusharkintaa. Poikkeuksesta saa aiheutua haittaa, mutta se ei saa olla huomattava.

Valituksen johdosta ympäristöministeriö antoi huomautuksen kaupunginhallitukselle. *Kaupungin olisi tullut saattaa poikkeuslupapäätös ympäristöministeriön ratkaistavaksi.* Koska poikkeuslupa oli määräaikainen, ministeriö ei puuttunut asiaan enempää. Se kuitenkin pyysi kaupunginhallitusta kiinnittämään enemmän huomiota toimivaltaan harkittaessa poikkeuslupa-asioita.

Yhdistys valitti korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Myös se katsoi 26.2.1993, että ministeriön tuli jättää valitus tutkimatta.

Oli arvattavissa, että tilapäiseksi tarkoitettu ratkaisusta tulee myöhemmin pysyvä. Kun poikkeusluvan voimassaoloaika oli päättymässä, radioyhtiöt lähettivät 30.3.1998 päivätyyn kirjeen kiinteistövirastolle pyytäen vuokra-ajan pidentämistä kahdella vuodella.

Yhtiöt hakivat 25.10.1998 kaupunginhallitukselta asemakaavan muutosta. Perusteluna oli toiminnan pysyväisluonne. Kaksi vuotta tarvittiin hakijan mielestä asemakaavan muutokseen. Kaupunkisuunnitteluvirasto lähetti 9.12.1998 päivätyyn kirjeen myös yhdistykselle.

Ympäristöministeriö antoi myönteisen poikkeuslupapäätös 15.6.1999 radiomastosta 1.2.2001 saakka. Päätöksestä sai valittaa vain sillä perusteella, että se on lainvastainen.

Helsingin Luonnonsuojeluyhdistys ry ja Helsingin Keskuspuiston puolesta ry lähettivät 1.9.1999 päivätyyn yhteisen kirjelmän kaupunginhallitukselle ja kaupunkisuunnittelu-lautakunnalle mastoasiassa koskien asemakaavan muutosta. Kaava-alue oli 3,5 ha. Sillä ei ollut vaikutusta.

Maunulanpuiston asemakaavaehdotus

Maunulanpuiston asemakaavaehdotuksessa ehdotettiin puistoksi merkittyyyn kohtaan asuinrakentamista Rajametsäntien ja Männikkötien väliseen kolmioon. Myös ehdotettiin urheiluhallin rakentamista Rajametsäntien ja Metsäläntien kulmaan. Helsingin Keskuspuiston puolesta ry. jätti 18.6.1991 ehdotusta vastustavan kirjeen kaupunkisuunnitteluvirastolle.

HS kirjoitti näkyvästi 1.7.1991 kuudella palstalla *Keskuspuiston rakentamisuhka närkästyttää asukkaita Maunulassa – Helsingin Maunulan-puistosta uhataan paloitella tontteja.* HS jatkoi pääkirjoituspalstalla 2.7.1991: Keskuspuistoa ei saa paloitella. Ehdotus ei edennyt.

80-vuotisjuhla 12.6.1992

Ilta-Sanomien Helsinki-lehti kirjoitti 23.10.1991: *80-vuotias Keskuspuisto on Helsingin vihreä keskisormi.*

Helsinki-päivän toimikunta ilmoitti hallituksen kokouksessa 30.1.1992, että Keskuspuiston 80-vuotisjuhla pidetään Helsinki-päivänä 12.6.1992. Päätapahtuma pidetään talvipuutarhan alueella ja tapahtuma etenee sieltä Maunulaan, Pirkkolaan ja Paloheinään. Paloheinässä Kuusmiehentien pohjoispuolelle istutetaan 80 jalopuuta osana juhllisuuksia.

Keskuspuiston 80-vuotisjuhla 12.6.1992 oli täynnä tapahtumia aamusta iltaan. Varhain aamulla tehtiin rakennusviraston metsä- ja maatalousosaston sekä ympäristökeskuksen järjestämä luontoretki Haltialan ja Niskalan kulttuurimaisemaan, puulajipuistoon ja aarnimetsään. Sieltä palattiin talvipuutarhaan, jossa pidettiin pääjuhla. Tämän tilaisuuden järjesti yhdistys. Sitten siirryttiin Maunulan majalle, jossa kerrottiin Helsingin Ladun toiminnasta. Tämän tilaisuuden järjesti yhdistys yhdessä Helsingin Ladun kanssa. Samaan aikaan metsä- ja maatalousosasto järjesti Paloheinän ulkoilumajalla tilaisuuden, jossa tutustuttiin lähimaastoon. Sitten Hyötykasviyhdistys esitteli siellä hyötykasveja. Haltialan tilalla oli koko iltapäivän avoimet ovet, johon kuului mm. poniratsastusta, lampaiden, karitsojen ja lihakarjan esittelyä.

Päivä huipentui istutustalkoisiin. Kuusmiehentien varteen istutettiin 80 jalopuuta ja paljastettiin muistopylväs.

Keskuspuistontaival

Vuonna 1993 yhdistyksen puheenjohtaja Tauno Rantalan sitkeä ponnistelu Keskuspuiston hyväksi palkittiin näkyvällä ja pysyvällä tavalla. Keskuspuisto sai nimittäin oman tien. Kaupunginhallitus päätti 22.3.1993, että Kivikosta kohti Maunulan majaa johtavan Ampumaradantien nimi muutetaan Keskuspuistontaipaleeksi. Tien vanha nimi on perua ajalta, jolloin VR:n Pasilan vaunuvarikon ja Hämeenlinnan-väylän välimaastossa sijaitsi ampumarata. Keskuspuiston puolesta ry. jätti ehdotuksensa kaupungille viime kesänä, Helsinki-päivänä.

Tauno Rantala toimi hyvin aktiivisesti yhdistyksen puheenjohtajana vuodesta 1991 kuolemaansa saakka tammikuussa 2001. Keskuspuisto oli hänelle henki ja elämä. *”Keskuspuistoa täytyy valvoa norsun korvin ja haukan katsein”*, hän usein tapasi sanoa.

Kehä I:n muuttaminen yleiseksi tieksi välillä Kantelettaren liittymä – Länsi-Pakila

Kaava-muutos, joka liittyi uusiin ramppijärjestelyihin, merkitsi jälleen Keskuspuiston nakertamista. Keskuspuiston viheralue pieneni tien kummallakin puolella. Kaupunginvaltuusto hyväksyi muutokset 14.5.1997. Kaarelantien liittymää Kehä I:lle Keskuspuiston eteläpuolella siirrettiin n. 60 metriä itään päin. Perusteluissa todettiin, että tämä ratkaisu on *Keskuspuiston osayleiskaavan vastainen, mutta se on välttämätön*. Kiinteistöviraston toivomuksesta Keskuspuiston alueelle Kehä I:n ja Kaarelanvierron (entinen Kaarelantie) väliin jäävään metsäsaarekkeeseen on merkitty liikerakennusten korttelialue, jolle saadaan rakentaa 500 k-m² käsittävä puutarhamyymälä. Tämäkin on Keskuspuiston osayleiskaavan vastainen. Poikkeamista perusteltiin sillä, että kyseistä metsäsaarekettä ei voi käyttää aktiivisena retkeily- ja virkistysalueena. Ehdotuksessa lisäksi määrättiin, että rakentamattomat osat puutarhamyymälätontista on istutettava puilla ja pensailta. Istuttaminen ja rakentaminen alueella on sopeutettava Keskuspuiston maisemakuvaan. Asemakaavan oli myös merkitty *erityisalue lumen vastaanottopaikkaa* varten. Alueella on toiminut 1960-luvulta alkaen lumen vastaanottopaikka, joka aiheuttaa talvisin meluhaittoja ja kevätkesällä lumen sulamisesta johtuvia kosteus- ja höyryhaittoja. Haittoja on pyritty vähentämään vuonna 1989 rakennetun suojavallin avulla. Kaatopaikalle on kaavassa määrätty kehitettäväksi suojavihervyöhyke. Ajoyhteys on Kaarelantieltä retkeily- ja ulkoilun alueen läpi.

Yhdistys lähetti ramppimuutoksista 19.6.1997 päivätyyn kunnallisvalituksen ympäristöministeriölle. Ympäristöministeriö hylkäsi 26.6.1998 valituksen.

Hakamäentien ja Hämeenlinnan-väylän muuttaminen yleiseksi tieksi

Iimalassa eritasoliittymä kaavoitettiin Keskuspuistoon, jolloin Keskuspuistosta muutettiin liikenne –ja katualueeksi noin 2 ha. Yhdistyi toivoi tuolloin, että tämä olisi viimeinen nakerrus Keskuspuistosta.

Taistelu maakaasuputken linjauksesta Pirkkolasta Ruskeasuolle

Yhdistys ei hyväksynyt putken linjausta. Se olisi halunnut, että linjaus olisi kulkenut mahdollisimman pitkään Keskuspuiston Hämeenlinnan-väylän puoleisella reunalla. Gasum Oy:n mukaan se ei ollut mahdollista. Yhtenä syytä mainittiin *anodikenttä*. Putken on oltava riittävän kaukana anodikentästä. Anodikentän tarkoituksena on suojata kaikkia putkistoja korroosiolta. Kentän siirtäminen olisi Gasumin mielestä liian kallista.

HS kirjoitti 20.12.1997: Helsingin Keskuspuistoon suunnitellaan maakaasuputkea. Juurien katkominen kuusilta voi viedä niiden elinvoiman. Siitä voi seurata, että kuusiin pesiytyy kaarnakuoriaisia, tuhohyönteiset leviävät niistä edelleen muihin puihin, kertoi Tauno Immonen Helsingin rakennusviraston viherosaston viherosastolta.

HS kirjoitti pääkirjoituspalstallaan 27.12.1997, että kaasuputki ei kuulu Keskuspuiston.

”Kaasuasemaa ei voi rakentaa Koskelan varikon yhteyteen, koska siitä aiotaan luopua, ja Vartiokylä on liian kaukana. Jos Helsinki keskittää varikkonsa Ruskeasuolle, sen on löydettävä putkelle muu reitti kuin Keskuspuisto. Puistoa on koeteltu jo tarpeeksi. Vaikka läpimitaltaan kymmensenttinen putki upotettaisiin maahan ulkoiluteitä seuraten, se häittäisi väistämättä puiden kasvua.

Asiantuntijat pitävät täysin mahdottomana putken viemistä Hämeenlinnan-väylän vartta seuraten Ruskeasuolle. Vesiputket, kaapelit ja tievaraukset estävät kaivun. Miten ihmeessä Helsingin keskusta pystytään rakentamaan täyteen tunneleita ja maanalaisia tiloja, vaikka maan alla kulkee putkea ja kaapelia ristiin rastiin? Näyttää siltä, että putki halutaan upottaa sinne, missä se on helpointa ja halvinta luonnonarvoista välittämättä.”

Merkillistä prosessissa oli se, että suunnittelua voitiin jatkaa kaupunginhallituksen ennakolausuntojen perusteella.

Prosessikuvaus maakaasuputken käsittelyvaiheista:

Gasum Oy pyytää 9.10.1997 ennakolausuntoa *Uudenmaan ympäristökeskukselta* maakaasun tankkausasemaa ja maakaasuputkea varten Pirkkololan venttiiliasema-Ruskeasuon varikko. Liiton myönteinen päätös oli päivätty 31.10.1997.

Kiinteistövirasto antoi 21.10.1997 päivätyyn myönteisen ennakolausunnon kaupunginhallitukselle maakaasuputkiasiassa. Lausuntopyyntö oli päivätty 16.10.1997.

Uudenmaan liitto anoi 28.10.1997 myönteisen lausunnon putkiasiassa. Gasum Oy:n Pyyntö oli päivätty 9.10.1997.

Rakennusviraston 4.11.1997 päivätty kriittinen lausunto kaupunginhallitukselle. Tauno Immosen laatima sekä toimitusjohtaja Reijo Korhosen ja kaupunginpuutarhuri Eeva Kuuluvaisen allekirjoittama lausunto.

”Maakaasuputken rakentamisesta aiheutuu haittaa Keskuspuiston puustolle ja muulle kasvillisuudelle. Rakentamisen haitat ovat suurimmat vanhojen kuusikoiden alueella. Kun kaivauksen yhteydessä katkaistaan linjan viereen jäävistä puista juuret, niiden elinvoima vähenee ja erilaiset kaarnakuoriaiset käyttävät näitä heikentyneitä puita lisääntymispuina. Näin kaarnakuoriaiset lisääntyvät ja voimistuvat. Ylisuureksi paisunut kaarnakuoriaiskanta voi tappaa terveitäkin puita.

Puita joudutaan myös kaatamaan reitin vierestä. Kun kymmeniä vuosia vapaassa kasvutilassa kasvavat puut kaadetaan, niin vieressä kasvavat puut joutuvat muuttuneisiin tuuliolosuhteisiin ja voivat kaatua myrskyssä. Yhdessä kaarnakuoriaisten aiheuttamien tuhojen kanssa syntyy maisemavaurioita”.

Suomalainen Insinööritoimisto Oy:n 10.11.1997 päivätty muistio maakaasuputken linjausvaihtoehdoista. Muistio jaettiin myös Keskuspuistotyöryhmälle, jossa Tauno Rantala oli mukana yhdistyksen edustajana.

Kaupunkisuunnitteluvirasto antoi 1.12.1997 päivätyn kriittisen ennakkolausunnon kaupunginhallitukselle maakaasuputken rakentamisesta.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus antoi 15.12.1997 päivätyn lievästi kriittisen lausunnon kaupunginhallitukselle. Gasum Oy:n anomus oli päivätty 9.10.1997.

Kaupunginhallitus antoi Gasum Oy:lle lievästi kielteisen ennakkolausunnon kokouksessaan 22.12.1997. Esittelijä muutti päätösehdotustaan lisäämällä sen toiseksi kappaleeksi seuraavaa: ”Lisäksi kaupunginhallitus kehottaa selvittämään mahdollisuuksia käyttää jo olemassa olevia ulkoilureittejä kaasuputken linjaukseen.”

Gasum Oy jätti 26.1.1998 päivätyn uuden tarkistetun ennakkolausuntopyynnön kaupunginhallitukselle. Saatujen ennakkolausuntojen ja neuvottelujen tuloksena on tehty osittain uusi linjaussuunnitelma.

Kaupunginhallitus antoi 9.3.1998 Gasum Oy:lle uuden ennakkolausunnon. Se uudisti 22.12.1997 antamansa myönteisen lausunnon korostaen varovaista rakentamistapaa. Lisäksi kaupunginhallitus päätti antaa suostumuksensa lunastukseen ja ennakkohaltuunottoon.

HS kirjoitti 1.4.1998: Kaasuputken rakentaminen Helsingin Keskuspuistoon alkaa kesäkuussa. Jutussa todetaan, että metsätalousinsinööri Tauno Immonen kaupungin rakennusviraston viherosastolta on käynyt rakentajan kanssa putken linjauksen läpi erittäin tarkasti, lähes puu puulta. Hänen vaatimuksestaan putki kiertää Maunulan uurnalehdon itäpuolelta, jolloin länsipuolella oleva vanha kuusikko säilyy. Myös Maunulan ulkoilumajan pohjoispuolella linjausta on muutettu niin, että arvokkaita puita säilytetään. Immosen mukaan linjalta kaadetaan yli 50 puuta. Suurin osa niistä on pieniä kuusia ja koivuja, joista osa olisi joka tapauksessa kaadettu harvennuksen yhteydessä.

Yhdistys jätti 15.4.1998 päivätyn kunnallisvalituksen Uudenmaan lääninoikeudelle kaupunginhallituksen päätöksestä 9.3.1998 maakaasuputkiasiassa.

Kiinteistöviraston tonttiosasto päätti 15.4.1998 vuokrata Gasum Oy:lle Keskuspuistosta noin 3 700 metriä pitkän ja kuusi metriä leveän eli noin 22 200 m²:n suuruisen alueen.

Gasum Oy jätti 20.5.1998 valtioneuvostolle (KTM) osoitetun ennakkohaltuunotto- ja lunastuslupahakemuksen maakaasuputken sekä siihen liittyvien rakennusten, rakenteiden ja laitteiden rakentamista ja ylläpitämistä varten.

Yhdistys jätti 4.6.1998 päivätyn *laajan selvityspyynnön* Ympäristöministeriölle yhdessä Helsingin Luonnonsuojeluyhdistys ry:n ja Helsingin Kaupunginosayhdistysten Liitto ry HELKA:n kanssa . Siinä kritisoitiin erityisesti Helsingin kaupungin huonoa hallintokulttuuria kaasuputkiprosessin eri vaiheissa. *Esimerkiksi keskeinen lautakunta eli yleisten töiden lautakunta sivuutettiin kokonaan.*

Ympäristöministeriö vastasi selvityspyyntöön 28.6.1998 päivätyllä, ylijohtaja Pekka Kankaan ja ylitarkastaja Markus Alapassin allekirjoittamalla kirjeellä.

Ympäristöministeriö kiinnitti huomiota siihen, että Keskuspuiston vuonna 1978 vahvistettu osayleiskaava sisältää erityisen määräyksen koskien toimenpiteitä, kuten kaivamista, louhimista, puunkaatoa jne. Määräys edellyttää haitattomuusharkintaa tai kaupungin hyväksyntää kyseisille toimille. Ympäristöministeriölle toimitetusta aineistosta ei käy ilmi, että kaupunginhallitus tai muu asiassa toimivaltainen viranomainen olisi käsitellyt asian osayleiskaavan edellyttävällä tavalla.

Yhdistys jätti 9.6.1998 päivätyn valituksen Uudenmaan lääninoikeudelle vaatien toimenpidekieltoa maakaasuputken rakennustöille, kunnes yhdistyksen valitus 15.4.1998 on käsitelty ja saanut lainvoiman.

Uudenmaan ympäristökeskus antoi 18.6.1998 päivätyn vastauksen yhdistyksen tiedusteluun. Kysymys oli siitä, tulisiko maakaasuputken rakentamisessa soveltaa lakia ympäristövaikutusten arvioinnista. Vastauksessa todettiin, että putken paksuus on noin kymmenesosa YVA-asetuksen hankeluettelon YVA-menettelyä vaativien kaasuputkien kokorajasta. Ympäristökeskus katsoi, että maakaasuputkihankkeella ei todennäköisesti ole YVA-asetuksen hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Uudenmaan lääninoikeus antoi 2.7.1998 päätöksen yhdistyksen kunnallisvalituksesta 15.4.1998 ja toimenpidekieltovaatimuksesta 9.6.1998. Lääninoikeus katsoi, että kyseessä oli valmistelu, josta ei saa tehdä oikaisuvaatimusta.

Helsingin Luonnonsuojeluyhdistys ry, Helsingin Keskuspuiston puolesta ry ja Helsingin kaupunginosayhdistysten Liitto ry HELKA jättivät 1.9.1998 päivätyn laajan 17-sivuisen *vetoomuksen* valtioneuvostolle (KTM) maakaasuputkiasiassa.

Kaasuputkiasia huipentui siihen että valtioneuvosto antoi Gasum Oy:lle 16.12.1999 luvan sekä lunastusta että ennakkohaltuunottoa varten. Päätöksen oli allekirjoittanut kauppa- ja teollisuusministeri Erkki Tuomioja ja ylitarkastaja Osmo Haltia. Esittelijän esittelymuistio oli hyvin kriittinen eikä hän olisi myöntänyt lupia.

Yhdistyksen neuvonantajana kaasuputkiasiassa samoin kuin eräissä muissa valitusasioissa on toiminut ansiokkaasti *Tiina Tarkkanen*. Hän on Keskuspuistoaktiivi, mutta ei kuulu yhdistykseen.

Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin

Uusi maankäyttö- ja rakennuslaki tuli voimaan 1.1.2000. Se mahdollisti kansallisten kaupunkipuistojen perustamisen. Yhdistys oli tässäkin innolla mukana. Vetäjän rooli oli kuitenkin Helsingin Luonnonsuojeluyhdistyksellä (Helsy). Sillä oli tarvittavat resurssit. Ensimmäinen yhteinen kokous pidettiin jo 1.12.1998. Yhteystahoiksi määriteltiin Jukka-Pekka Flander ympäristöministeriöstä, Camilla von Bonsdorff Helsingin ympäristökeskuksesta, Matti Eronen ja Mikko Koivistoinen Keskuspuistotyöryhmästä sekä Camilla Rosengren Puutarhataiteen seurasta (Mia Kunnaskari).

HS julkaisi jo lain laadintavaiheessa 3.10.1998 hyvin myönteisen kokosivun artikkelin: *Keskuspuistosta halutaan kansallinen kaupunkipuisto* - ympäristöministeri Pekka Haaviston mielestä uusi arvo varjelsi ”Helsingin keuhkoja” nakertamiselta.

Helsy julkaisi 27. elokuuta 1999 päivätyn 20-sivuisen loppuraportin Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin- Nyt!

HS kirjoitti laajan myönteisen 11.11.1999: Helsinkiin halutaan perustaa laaja kansallinen kaupunkipuisto Kansallisen kaupunkipuiston ideoijat haluavat puistoon luontoa, merellisyyttä, puukaupunginosia ja kartanoympäristöjä.

Asian etenemisestä on todettava, että Helsingin kaupunki suhtautui alusta alkaen nihkeästi kansalliseen kaupunkipuistoon. Ympäristöministeriö ja ylitarkastaja Jukka-Pekka Flander suhtautuivat asiaan hyvin myönteisesti.

Helsingin yleiskaava 2002

Yhdistys antoi 29.4.2002 päivätyn lausunnon kaupunkisuunnitteluvirastolle yleiskaavaluonnoksesta 2002. Yhdistys ehdotti kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta. Ehdotettu Helsinkiin tulisi sisällyttää siihen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 26.11.2003. Valtuusto hyväksyi tässä yhteydessä seuraavan *toivomusponnen*:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Keskuspuiston jatkosuunnittelun lähtökohtana on se, ettei Keskuspuiston kokoa pienennetä eikä alueelle rakenneta nykyistä enemmän.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on yleiskaavan hyväksymistä koskevan päätöksen yhteydessä antanut 17.6.2003 seuraavan Keskuspuiston jatkosuunnittelua koskevan ohjeen:

Keskuspuiston asemakaavoittamattomat alueet asemakaavoitetaan noudattaen aiempia osayleiskaavan määräyksiä.

Paloheinän golfkentän laajennus

Golfyrittäjä haki vuonna 2004 asemakaavan muutosta, jossa erityisalue virkistystä ja maanviljelystä varten (E) haluttiin muuttaa urheilu- ja virkistysalueeksi, joka säilytettään avoimena maisematilana (VU/s). Kaava-alue on yleiskaavassa 2002 merkitty virkistysalueeksi (V). Korkein hallinto-oikeus ratkaisi asian niin, että yleiskaava sivuutti asemakaavan. Tässä on sama tilanne kuin Lääkärinkadun asemakaavan muutoshankkeessa. Jälkimmäisessä läheiset taloyhtiöt saattavat olla asianomistajan asemassa, koska kyseessä saattaa olla niiden *välitön oikeus ja etuus*.

Taistelu golfkentän laajentamista vastaan kesti pitkään. Yhdistyksellä ei ole mitään golfin *harrastusta vastaan*. Paikka on kuitenkin tähän tarkoitukseen väärä. Alue ei kuulu virallisesti Keskuspuistoon, vaan on osa Helsingipuistoa. Yhdistys kuitenkin seuraa sääntöjensä mukaisesti mitä viereisillä alueilla, erityisesti Helsingipuistossa tapahtuu.

HS kirjoitti 19.3.2004: Paloheinän golfkentän laajennus mietityttää Helsingissä – Golfyritys haluaa kaksinkertaistaa kentän koon.

Yhdistys antoi kielteisen lausunnon kaupunkisuunnittelulautakunnalle 21.3.2004 Paloheinä Golf Oy:n hakemukseen lisämaan vuokraamiseksi Paloheinässä.

HS kirjoitti 26.3.2004: Paloheinän golfkentän mittava laajennus vastatuulella Helsingissä - Laajennus ristiriidassa maiseman säilyttämisen kanssa.

HS jatkoi 27.3.2004: Golfkentän laajennus kiukuttaa Helsingin Paloheinässä – Paloheinä Golf haluaa lisää turva-alueita.

Keskustelu jatkui kiihkeänä lehdistössä. HS kirjoitti 8.6.2004: Paloheinän golfkentän laajennus ratkaistaan aikaisintaan syksyllä. Kaupunki haluaa tehdä lisäselvityksiä alueen käytöstä. Sekä vastustajilta että kannattajilta uusia vetoamuksia.

HS kirjoitti 10.6.2004: Kokoomus kannattaa Paloheinän golfkentän laajennusta. Jan Vapaavuori: ”Selvitetään ja selvitetään, mutta ei uskalleta päättää.”

HS jatkoi 11.6.2004: Demarit ja vihreät: Paloheinän golfkentän kanssa ei ole vitkuteltu. Rakentamispäätös on tärkeä ennakkotapaus viheralueiden käytöstä.

HS kirjoitti 16.10.2005: Paloheinään ei tule lisää reikiä. Mielipiteet Paloheinän golfkentän laajennuksesta sinkoilevat kuin golfpallot toisinaan.

Yhdistys jätti 20.11.2006 päivätyn muistutuksen kaupunginhallitukselle golfkentän laajennusta koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 20.6.2007 Tuomarinkylän erityisalueen eli golfkentän asemakaavan muutoksen äänin 64-15.

Yhdistys valitti 24.7.2007 valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen 14.3.2008. Pitkässä perusteluosiossa ei viitattu lainkaan yleiskaavan 2002 kaavamääräyksiin, kuten korkein hallinto-oikeus myöhemmin teki. Se perusti päätöksensä maankäyttö- ja rakennuslain asemakaavaa koskeviin sisältövaatimukseen sekä kuntalakiin. Hallinto-oikeus totesi erikseen, että sen ei kuulunut tutkia päätöksen tarkoituksenmukaisuutta, vaan vain lainmukaisuutta. *Tarkoituksenmukaisuusharkinta* tarkoittaa sitä, että valittaja on asianosainen, jonka oikeuteen tai etuun päätös vaikuttaa. Toisin sanoen yhdistyksen olisi pitänyt omistaa tai hallita maata kohteen lähellä.

Korkein hallinto-oikeus hylkäsi 16.3.2009 yhdistyksen valituksen. *Huomiota kannattaa kiinnittää päätöksen perusteluihin.*

” Asemakaava-alue on Helsingin yleiskaavassa 2002 varattu virkistysalueeksi (V). Kaavamerkintää koskeva määräys kuuluu seuraavasti: Maisema- ja luontoalueita kehitetään

koko kaupungin kannalta merkittävänä virkistys- ja ulkoilualueina, jotka jäsentävät kaupunkirakennetta. Alueelle saa rakentaa tarpeellisia yhdyskuntateknisen huollon tiloja ja liikenneväyliä. Kaava-alueita koskee lisäksi yleiskaavan määräys Helsinki-puistona kehitettävä alue.

Yleiskaavan kaavaselostuksessa todetaan muun ohella, että Helsinki-puiston hyvä ulkoilureitistö tarjoaa oivat mahdollisuudet kaikenlaisille ihmisille. Merenrantojen ja Vantaajoen varren ulkoilutiet houkuttelevat kävelijöitä, lenkkeilijöitä ja pyöräilijöitä. Hiihtäminen hoidetuilla laduilla ja meren jäällä on suosittu talvinen ulkoilumuoto. *Helsinki-puistossa voi lisäksi muun muassa uida, meloa, kalastaa ja golfata.* Virkistysalueilla olevia urheilukeskuksia ja golfkenttiä ei ole yleiskaavassa osoitettu erikseen aluevaraus – tai rajausmerkinnöillään. ”

Ratkaisevaksi siis osoittautui yleiskaavan kaavaselostuksessa oleva maininta golfista. Yleiskaava 202:n kaavaselostus käsittää 240 sivua. Maininta golfista löytyy sivulta 160 Helsinki-puiston yhteydessä.

Keskuspuiston 90-vuotispäivä 14.6.2004

Keskuspuiston virallinen syntymäpäivä on 12.5.1914. Silloin kaupunginvaltuusto päätti alueiden varaamisesta keskuspuistoa varten sekä puiston rakentamisesta silloisen yleisten töiden hallituksen ehdotuksen mukaisesti.

Rakennusvirasto julisti lähestyvään 90-vuotispäivään liittyen avoimen suunnittelukilpailun Keskuspuiston uusia kalusteita varten. Keskuspuiston kalusteiden suunnittelukilpailu ratkesi lokakuussa 2002. Juhlava julkistus ja palkintojenjako tapahtui 30.10.2002 rakennusviraston Galleriassa. Keskuspuiston uudet kalusteet esiteltiin ja otettiin koekäyttöön Kuninkaantammentiellä 14.6.2004. Silloin pidettiin myös pienimuotoinen 90-vuotisjuhla.

HS kirjoitti kuudella palstalla 2.11.2002: Keskuspuisto saa uudet kalusteet. Suunnittelukilpailun voitti Rovaniemellä teollista muotoilua opiskeleva Mari Piipponen. Puistoon tarvitaan yli 200 penkkiä.

Lääkärintie – asemakaava vai yleiskaava?

Vuoden 1978 osayleiskaavassa Lääkärintien ja Mannerheimintien kulmauksessa oleva 2,4 hehtaarin aluetta ei ollut merkitty osaksi Keskuspuistoa. Vuoden 1992 yleiskaavassa tämä alue oli merkitty asuntoalueeksi. Sellaisena se säilyi myös vuoden 2002 yleiskaavassa. Alun perin tavoitteena oli varata asuntoja Laakson sairaalan henkilökunnalle.

Yhdistyksen jätti 12.10.2005 päivätyn vetoituksen kaupunkisuunnitteluvirastolle Lääkärintien asemakaavan muutosehdotuksesta.

Ei enää palaakaan Keskuspuistosta-liike järjesti 6.11.2005 suojelupäivän Lääkärintien puistossa.

HS kirjoitti 9/2005: Keskuspuiston naapuriin rakentamisesta syntyi äläkkä. Helsingin kaupunki suunnittelee kaupunkivilloja Lääkärintien pohjoispuolelle.

HS julkaisi 16.11.2005 Helsinki-seuran toiminnanjohtaja Rolf Martinsenin mielipidekirjoituksen: Lääkärintien alue on osa Keskuspuistoa.

” *Alue lipsahti yleiskaavaan, koska valmistelijat eivät kertoneet luottamusmiehille, mistä puistoalueesta on kysymys.* Syynä poisjättämiseen vuoden 1978 osayleiskaavasta oli, että tälle alueelle oli vuonna 1969 ryhdytty laatimaan asemakaavaa syöpäsairaalalle ja sairaanhoitooppilaitokselle. Korkein hallinto-oikeus kuitenkin kumosi tämän asemakaavan 12.11.1973. Päätöstään se perusteli mm. Keskuspuiston alueen merkityksellä virkistyskäytön ja ympäristönsuojelun kannalta.

Helsingin kaupunki muutti mielensä ja kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.12.1981 puistoasemakaavan. Tämä lainvoiman saanut puistoasemakaava syrjäyttää yleiskaavan, jossa tämä alue on merkitty vastoin parempaa tietoa merkittiin rakennusmaaksi.

Sekä kaupunginvaltuusto että korkein hallinto-oikeus ovat siis katsoneet, että tämä alue on Keskuspuiston osa.”

Totean edellä mainitun mielipiteen johdosta, että korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 14.3.2008 *oikeusvaikutteinen yleiskaava sivuutti ristiriitatilanteessa asemakaavan.* Viittaaan edellä kerrottuun Paloheinän golfkentän asemakaavan muutosta koskevaan päätökseen.

HS kirjoitti 5.1.2006: Asukkaat ja hallinto eri mieltä Keskuspuiston rajoista.
Aktivistit: Lääkärinkadun rakentaminen syö Keskuspuistoa.
Suunnittelija: Kiistelty tontti ei kuulu Keskuspuistoon.
Uhanalainen lehtonata saattaa muuttaa suunnitelmia.

Lääkärinkadun ja Mannerheimintien kulmauksessa on vuodesta 2005 järjestetty *Metsän Joulun* -niminen tapahtuma vähän ennen joulua. Se on kerännyt runsaasti asukkaita lähitaloista. Joululaulujen ja pienimuotoisen tarjoilun ohessa on kiinnitetty huomiota siihen, että kyseinen puiston osa on osa Keskuspuistoa, vaikka se Keskuspuiston osayleiskaavaa laadittaessa luiskahti asuinalueeksi.

Varaus maanalaisista vedenpuhdistuslaitosta varten Haltialassa osana Keskuspuiston pohjoisosan asemakaavaa

Vuonna 2009 tuli esille Helsingin Veden varaussuunnitelma vedenpuhdistuslaitosta varten Haltialan luonnonsuojelualueen alapuolelle. Laitos tulee tarpeelliseksi joskus 2030-luvulla.

Varaus sisältyi *sekä maanalaiseen yleiskaavaehdotukseen* että Keskuspuiston pohjoisosaa koskevaan asemakaavaehdotukseen. Kaupunkisuunnittelulautakunta käsitteli edellistä ehdotusta viimeksi 17.12.2009. Silloin siinä käsiteltiin yhdistyksen 30.4.2009 tekemä muistutus. Yhdistys vaati laitoksen poistamista.

Varaus sisältyi myös *Keskuspuiston pohjoisosan asemakaavaehdotukseen.* Kaupunkisuunnittelulautakunta käsitteli Keskuspuiston pohjoisosan asemakaavaa 4.6.2009. Yhdistys teki ehdotukseen 10.9.2009 päivätyn muistutuksen. Muistutus johti siihen, että kaupunkisuunnitteluvirasto tiukensi maanalaisista vedenpuhdistuslaitosta koskevaa kaavamääräystä. Kaupunkisuunnittelulautakunta käsitteli asemakaavaan uudelleen 28.1.2010, jolloin se lähetti tarkistetun kaavaehdotuksen kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä. Asian käsittelyä edelsi kaupunkisuunnitteluvirastossa 14.1.2010 pidetty neuvottelu, johon yhdistyksen edustajat oli kutsuttu.

Kaupunginhallitus oli käsitellyt Keskuspuiston pohjoisosan asemakaavaa kokouksissaan 17.5.2010 ja 24.5.2010. Kokouksessaan 31.5.2010 kaupunginhallitus käsitteli erikseen yhdistyksen tekemää muistutusta. Se päätti antaa vastauksen. Laajan vastauksen lopussa

kaupunginhallitus viittasi Helsingin Keskuspuiston puolesta ry:n hallituksen edustajien kanssa 14.1.2010 käytyyn neuvotteluun kaupunkisuunnitteluvirastossa kaavaan liittyvistä kysymyksistä ja muistutuksesta. ” Helsingin Keskuspuiston puolesta ry:n edustajat ilmoittivat olevansa tyytyväisiä muistutuksen perusteella kaavamääräykseen tehtyyn tarkennukseen. ”

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.6.2010 Keskuspuiston pohjoisosan eli Elontien ja Vantaajoen välisen asemakaavan.

Myös yhdistyksen tekemään muistutukseen maanalaisesta yleiskaavasta kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 29.11.2010 antaa vastauksen.

Vedenpuhdistuslaitoksen varauksen käsittely sai yllättävän vähän huomiota lehdistössä. Yhdistys oli ainut, joka teki muistutuksen varaussuunnitelmasta.

HS kirjoitti lyhyesti 28.10.2010: Keskuspuiston alle iso vedenpuhdistuslaitos. ja 29.1.2010 yhden palstan pikku-uutinen: Keskuspuiston alle louhitaan vedenpuhdistamo.

Tsernobylin jälkikaikuja

Erkki Aalto piti yhdistyksen kokouksessa 16.3.2008 esitelmän, josta on syytä kertoa, vaikka syy sijoittuu vuoteen 1986. Aalto oli pitkään toiminut Helsingin Veden palveluksessa, joten hänellä oli sisäpiiritietoa. Esitelmä kuvasi hätkähdyttävällä tavalla Helsingin Veden salailukulttuuria. Aihe oli vuonna 2010 ajankohtainen Helsingin Veden tekemän vedenpuhdistuslaitosvarauksen johdosta.

Esitelmän pääkohdat:

Päijät-Hämeessä rankkasateet pudottivat vuonna 1986 saastetuhkan Päijänne-tunnelin alkulähteille. Täältä se kulkeutui Helsingin vedenpuhdistuslaitolle Pitkäkoscalle. Radioaktiivinen tuhka rikastui lietteeseen raakavedestä. Aalto oli tuohon aikaan Helsingin Veden pääluottamusmiehenä. Tässä asemassa hän lainasi ympäristökeskukselta mittalaitteiston. Laitos oli puhdas, mutta lietealtaasta löytyi voimakasta radioaktiivisuutta. Kyseessä oli ns. matala-aktiivinen cesium -137 isotooppi. Sen puoliintumisaika on 30 vuotta. Nykymääräysten mukaan tällaiset jätteet pakataan tynnyreihin ja upotetaan yli 100 metrin syvyyteen.

Pian syntyi paikalle kuorma-autojen ralli. Ne kippasivat yötä päivää maata altaaseen. Kun Aalto tämän jälkeen mittasi säteilyarvot, mittari näytti enää luonnon taustasäteilyä. Aalto jakoi kuulijoille yli 50 sivua tausta-aineistoa. Aineisto toimitettiin rakennusasioista vastaavalle apulaiskaupunginjohtajalle. Puheenjohtaja Helovirta yritti kesällä 2010 useaan otteeseen sopia sihteerin välityksellä yhdistyksen edustajien tapaamista hänen kanssaan. Yhteistä aikaa ei sitkeistä yrityksestä löytynyt. Ilmeisesti asia oli liian kiusallinen.

Yhdistys ei halunnut ei asiasta julkista. Loppuvuodesta 2010 HS julkisti asian:

HS 19.12.2010: Pitkäkoscalla radioaktiivisuutta – Puhdistamolle kerättiin lietettä Tsenobylin onnettomuuden jälkeen.

HS 23.12.2010: Virastopäällikkö Tuomas Rajajärven vastine edelliseen.

HS 2.1.2011: Säteilyturvakeskuksen vastine. Säteily vastaa keskisuomalaisia luonnonlampia.

Helsingin Veden mukaan maa-aines ei ole terveydelle vaarallista, mutta sen puhdistaminen voi maksaa miljoonia euroja.

Keskuspuiston keskiosan asemakaava

Keskiosa eli Maunulan-puiston ja Pirkkolan liikuntapuiston alueet saivat asemakaavan vuonna 2014. Keskuspuisto on nyt kokonaisuudessaan kaavoitettu. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavan 29.1.2014 ja se sai lainvoiman 14.3. 2014. Alueen käyttötarkoitus pysyy entisenä. Kaavaan sisältyy lumen vastaanottoaikan merkitseminen Maunulan-puiston lounaisosaan. Yhdistys teki asemakaavaehdotuksesta muistutuksen. Alue saatiin siirrettyä kauemmaksi Maunulan majasta ja se pieneni.

Yhdistys piti varoittavana esimerkkinä Maununnevilla olevaa lumen vastaanottoaika. Muistutusta tehostettiin liittämällä mukaan toukokuun lopulla otettuja valokuvia kyseisestä paikasta.

Keskuspuiston 100-vuotisjuhlat vuonna 2014

100-vuotisjuhlien järjestämisvastuu oli kaupunkisuunnitteluvirastolla. Juhlien suunnittelu tapahtui ns. keskuspuistotyöryhmässä. Työryhmä kokoontui virallisesti neljä kertaa . Viimeinen kokous pidettiin 25.4.2014. Kokouksissa oli edustajia kaupunkisuunnitteluvirastosta, rakennusvirastosta, liikuntavirastosta, ympäristökeskuksesta, kaupunginkansliasta ja kaupunginmuseosta. Myös Helsingin Keskuspuiston puolesta ry. oli kutsuttuna mukana.

Juhlien päätapahtuma pidettiin Maunulan majalla 6.6.2014. Päätapahtuman aluksi yleisten töiden lautakunnan puheenjohtaja Jarmo Nieminen avasi Maunulan uuden luontopolun. Yhdistystä edustivat avajaisjuhlassa Mauri Helovirta, Martti Manu, Margareta Lagerström ja Kim Palmroos.

Kaupunkisuunnitteluvirasto järjesti virallisen 100-vuotisjuhlanäyttelyn Narinkkatorin Laiturille 6.11. 2014-3.1.2015.

Yhdistys osallistui tähän näyttelyyn keskuspuiston metsähistoriaa kuvaavalla valokuva-näyttelyllä. Sen oli koontanut yhdistyksen metsäasiantuntija, ylimetsänhoitaja Eero Hyvärinen yhdessä rakennusviraston entisen metsäsuunnittelija Tauno Immosen kanssa.

Helsingin Keskuspuiston puolesta ry:n historiaa esittelevä näyttely

100-vuotisjuhlaan liittyen yhdistyksen sihteeri Martti Manu oli koontanut pienimuotoisen näyttelyn. Se käsitti valokuvia, karttoja ja lehdistön Keskuspuistoa käsitteleviä kirjoituksia vuosilta 1990-2014 yhteensä 30 dokumenttia.

Näyttely avattiin Maunulan majalla 26.3.2014. Sieltä se siirtyi Maunulan saunabaariin, Haltialassa sijaitsevaan Miljööravintola Wanhaan Pehtooriin, Pasilan pääkirjastoon ja lopuksi Pirkkolan liikuntakeskuksen tiloihin.

Yleiskaavaluonnos 2050

Yhdistys esitti mielipiteensä kaupunkisuunnitteluvirastolle 26.2.2015.

Kritiikin kärki kohdistui maaliikennekeskusta vastapäätä olevaan Maunulan-puiston rakentamiseen. Vuonna 2014 hyväksytyssä asemakaavassa alue kaavoitettiin retkeily – ja ulkoilualueeksi.

Yhdistys oli valmis hyväksymään varauksin Hämeenlinna-väylän rakentamisen. Sen tulisi tapahtua nykyisen liikenteen suoja-alueen puitteissa. Käytännössä se merkitsisi sitä, että liikenneratkaisut tapahtuisivat julkiseen liikenteeseen nojautuen.

Helsingin Sanomat on aikaisemmin suhtautunut hyvin myönteisesti Helsingin Keskuspuistoon. Viime aikoina suhtautuminen on kuitenkin muuttunut välinpitämättömäksi.

HS 2.7.1991: Keskuspuistoa ei saa paloittaa

IS 23.10.1991: 80-vuotias Keskuspuisto on Helsingin vihreä keskisormi

HS 17.4.1998: Keskuspuiston puolustajat valittavat kaasuputkesta.

HS 11.6.1998: Hakamäentien kevennetty versio kelpasi Helsingin valtuustolle – Pasilanväylä on supistettu 2 + 2 – kaistaiseksi moottorikaduksi.

HS 25.1.2000 : Keskuspuiston masto aiheuttaa taas riitaa.

HS 14.7.2005: Jos Skutsiin haluat mennä nyt- ympäristötaidenäyttely yllättää Helsingin Keskuspuistossa.

HS 22.7.2005: Toistasataa hevosta rouskuttaa Ruskeasuon cityhallissa. Elinikäinen haave toteutuu tai stressi nollautuu Keskuspuiston kupeessa.

Presso-debatti 17.12.2005: Kirsikka Bonsdorf / Janne Prokkola
Keskuspuisto on paras pitää puistona / Uusi asuinalue helpottaisi asuttopulaa.

HS 19.8.2007: Pohjois-Pasila muuttuu asuntoalueeksi 2010-luvulla. Keskuspuiston reunaan suunnitellaan pientaloja. Rekat ja jakeluautot lähtevät maaliikennekeskuksesta 2015.

HS 22.8.2007: Kuluminen vaivaa Helsingin metsiä. Metsäsuunnittelija Tiina Saukkonen: Puuston uusimisella on kiire, sillä tuhot ovat alkaneet lisääntyä.

HS 28.8.2007: Helsingin metsiä on uudistettava maltillisesti, kirjoitti biologi Kati Vierikko Helsingin Luonnonsuojeluyhdistyksestä.

HS 11.9.2007: Viheralueiden arvottaminen on vaikeaa, kirjoitti puistotutkija ja – aktivisti Michael Perukangas.

HS 12.4.2008: Helsinki päättää Jokeri II-tunnelin rakentamisesta jo tänä keväänä. Tunneli maksaa 28 miljoonaa euroa.

HS 16.7.2010: Michael Perukangas: Keskuspuiston aluetta ei saa nakertaa asumiskäyttöön.

HS 19.1.2011: Helsinki alkaa kunnostaa pohjoisia purojaan.

HS 31.3.2011: Ympäristömyrkkyä pohjavedessä – Helsinki-Vantaan vedessä on syöpää aiheuttavia aineita.